

**Ekonomia współdzielenia
i mikromobilność w logistyce miast
i stref podmiejskich w Polsce**

Agnieszka Szmelter-Jarosz

Ekonomia współdzielenia i mikromobilność w logistyce miast i stref podmiejskich w Polsce

**Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2026**

Recenzent
dr hab. inż. Grzegorz Sierpiński, prof. PŚ

Redaktor Wydawnictwa
Magdalena Cichowicz-Cieślak

Projekt okładki i stron tytułowych
Jan Rutka

Skład i łamanie
Mariusz Szewczyk

Publikacja dofinansowana ze środków
Prorektora ds. Badań Naukowych Uniwersytetu Gdańskiego
w ramach Programu Humanistyki Gdańskiej,
Dziekana Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego
oraz programu Sonata 16 NCN realizowanego w latach 2021–2023
(2020/39/D/HS4/00299) na Uniwersytecie Gdańskim

NARODOWE CENTRUM NAUKI

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-797-2

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: <https://wydawnictwo.ug.edu.pl/ksiegarnia-online/>

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 14 49

*Wszystkim tym,
którzy są logistykami własnego życia*

Spis treści

Podziękowania	11
Przedmowa	13
Wprowadzenie metodologiczne	15
Rozdział 1. Współczesne miasto i strefa podmiejska	35
1.1. Miasto jako jednostka osadnicza i centrum wzrostu	35
1.2. Miasto jako system	43
1.3. Prawo do miasta	47
1.4. Typy miast	51
1.4.1. Miasto globalne (ang. <i>global city</i>)	53
1.4.2. Miasto jednostek sąsiedzkich (ang. <i>neighbours city</i>)	54
1.4.3. Miasto osobiste (ang. <i>micropolis</i>)	55
1.4.4. Miasto podwójne (miasto bliźniacze, ang. <i>twin-city</i>) jako forma tzw. miast-zlepieńców	55
1.4.5. Drugie miasto, miasto towarzyszące (ang. <i>second city</i>), miasto satelickie (ang. <i>satellite city</i>)	56
1.4.6. Miasto regionalne (ang. <i>regional city</i>), miasto-region (ang. <i>city-region</i>)	57
1.4.7. Miasto modernistyczne (ang. <i>modernistic city</i>)	58
1.4.8. Inteligentne miasto (ang. <i>intelligent city</i>)	60
1.4.9. Miasto nauki (ang. <i>science city</i>)	61
1.4.10. Miasto kreatywne (ang. <i>creative city</i>)	62
1.4.11. Miasto zrównoważone (ang. <i>sustainable city</i>)	64
1.4.12. Miasto przyjazne (ang. <i>friendly city</i>)	65
1.4.13. Miasto sprawiedliwe (ang. <i>just city, fair city</i>)	66
1.4.14. Miasto sprawiedliwości naprawczej (ang. <i>restorative city</i>)	67
1.4.15. Miasto powolne (ang. <i>slow city</i>)	67
1.4.16. Miasto zdrowe (ang. <i>healthy city</i>)	68
1.4.17. Miasto szczęśliwe (ang. <i>happy city</i>)	69
1.4.18. Miasto cyrkularne (ang. <i>circular city</i>)	69
1.4.19. Miasto zielone, miasto ogród (ang. <i>green city, city-garden, garden city</i>)	71
1.4.20. Miasto ekologiczne (ang. <i>eco-city</i>)	72
1.4.21. Miasto gąbka (ang. <i>sponge city</i>)	72
1.4.22. Miasto spolaryzowane (ang. <i>polarised city</i>)	73

1.4.23. Miasto konsumpcyjne (ang. <i>consumption-oriented city</i>)	74
1.4.24. Miasto dostępne (ang. <i>accessible city</i>)	74
1.4.25. Miasto regenerujące się (ang. <i>regenerative city</i>)	75
1.4.26. Miasto odporne/ prężne/ sprężyste (ang. <i>resilient city</i>)	76
1.4.27. Miasto adaptatywne (ang. <i>adaptive city</i>)	77
1.4.28. Miasto zwarte (ang. <i>compact city</i>)	78
1.4.29. Miasto rozproszone (ang. <i>dispersed city</i>)	78
1.4.30. Miasto 15-minutowe (i podobne koncepcje oparte na izochronach, ang. <i>15-minute city</i>)	78
1.4.31. Miasto w mieście (ang. <i>mixed-use</i>)	79
1.4.32. Inne koncepcje	80
1.5. Strefy podmiejskie (ang. <i>suburbs, suburban zone</i>)	81
Rozdział 2. Logistyka miast i stref podmiejskich	89
2.1. Logistyka, niedoskonałości rynku i ekonomia behawioralna	89
2.2. Interesariusze, użytkownicy i aktorzy	100
2.3. Procesy i zasoby w mieście	106
2.4. Zakres logistyki miasta i strefy podmiejskiej	118
Rozdział 3. Ekonomia współdzielenia i mikromobilność	139
3.1. Ekonomia współdzielenia	140
3.2. Mikromobilność	156
3.3. Współdzielona mobilność	174
3.4. Logistyka partycypacyjna i logistyka tłumy	187
3.5. Ekonomia współdzielenia i mikromobilność w logistyce miasta i MOF	199
3.5.1. Właściwe zasoby	207
3.5.2. Właściwa ilość	207
3.5.3. Właściwy czas	208
3.5.4. Właściwe miejsce	208
3.5.5. Właściwy koszt	209
3.5.6. Zasoby rzeczowe	210
3.5.7. Zasoby ludzkie	211
3.5.8. Zasoby informacyjne	211
3.5.9. Zasoby finansowe	211
3.5.10. Użytkownicy miasta jako aktorzy współtworzący	212
3.5.11. Władze publiczne jako aktorzy regulacyjni i integrujący	213
3.5.12. Sektor prywatny jako operator innowacji	213
3.5.13. Organizacje pozarządowe jako moderatorzy społeczni	214
3.5.14. Efekty zewnętrzne (ang. <i>externalities</i>)	214
3.5.15. Asymetria informacji	215
3.5.16. Dobra publiczne i dobra klubowe	215
3.5.17. Paradygmat efektywności systemowej	215
Rozdział 4. Ekonomia współdzielenia i mikromobilność w polskich miastach i MOF	217
4.1. Logistyka w polskich miastach i strefach podmiejskich	217
4.2. Ekonomia współdzielenia i mikromobilność w Polsce	237

4.3. Mobilność współdzielona i logistyka tłumu w Polsce – ogólny zarys	250
4.4. Ekonomia współdzielenia i mikromobilność w Polsce w świetle badań empirycznych	261
Rozdział 5. Eksploracja potencjalnych zmian w zakresie wykorzystania ekonomii współdzielenia i mikromobilności w logistyce miast i MOF w Polsce	283
5.1. Eksploracja zachowań konsumentów indywidualnych	283
5.2. Eksploracja zachowań przedsiębiorców	299
5.3. Symulacja wpływu potencjalnych zmian w zachowaniach osób i przedsiębiorstw na logistykę miasta i MOF	309
5.4. Przyszłość ekonomii współdzielenia i mikromobilności w logistyce miast i stref podmiejskich w świetle zrealizowanych badań	326
Zakończenie	341
Załączniki	
1. Kwestionariusz ankiety dla użytkowników miast i stref podmiejskich	347
2. Kwestionariusz ankiety dla przedsiębiorców – potencjalnych klientów logistyki tłumu w kanale C2B i B2B	357
3. Dane demograficzne uczestników ankiety CAWI (użytkownicy miasta) i ankiet Statista Global Consumer Survey – Polska	361
4. Dane demograficzne uczestników ankiety CAWI (przedsiębiorstwa)	367
Bibliografia	371
Spis tabel	417
Spis rysunków	419